

★
NORSK
AMERICANA
FORUM

AMERICANA-SKOLEN

LORETTA LYNN

(14. APRIL 1932 – 4. OKTOBER 2022)

«Skriver du sannheten om det som skjer, blir det country».

Loretta Lynn var en av countrymusikkens største legender, som siden begynnelsen av 1960-årene var et av de største navnene i countrymusikken, både som soloartist og i duett med Conway Twitty.

Loretta Lynn var datter av en kullgruve-arbeider og vokste opp under fattige kår, i en hytte på landsbygda, som nest eldst av en søskenflokk på åtte barn. Hun fikk selv fire barn før hun debuterte som sanger tidlig på 1960-tallet.

Hun var svært stolt av sin landleige Kentucky-bakgrunn, noe som kommer tydelig frem i sangene hun skrev. Låten «Coal Miner's Daughter» er en rørende fortelling om en fattig familie, om samholdet og det å ta vare på hverandre med de få midler som fantes – en klar parallell til Dolly Partons «Coat Of Many Colours».

Som låtskriver fremstod hun også som en tøff og sterk kvinne, en kontrast til datidens stereotypiske bilde av kvinnelige countrysangere. Hun skrev feministiske sanger om sex og kjærlighet, utroskap, skilsmisse og prevensjon.

«Jeg skrev ikke for mennene, jeg skrev for oss kvinner. Og mennene elsket det også»

Det vakte stor oppsikt når hun kom til Nashville med sanger om hvordan kvinner egentlig hadde det. Mange radiostasjoner i USA nektet å spille musikken hennes fordi budskapet ble i sterkeste laget.

Hennes største på 1960- og 70-tallet var låter som «Coal Miner's Daughter», «You Ain't Woman Enough», «The Pill», «Don't Come Home a Drinkin'», «Rated X» og «You're Looking at Country.»

Lynn hadde over 60 store countryhits i perioden 1960-1985. Noe av det mest bemerkelsesverdige med Lynn er likevel hvordan hun fornyet seg gang på gang. To år etter at hun ble hentet inn i Nashville Songwriters Hall of Fame i 1983, var hun tilbake på listene med hiten «Heart Don't Do This to Me». I 1988, året hun kom inn i Country

Music Hall of Fame, spilte Loretta inn med k.d. lang. Hun fikk en gullplate i 1994 med Honky Tonk Angels, en trio-CD med Dolly Parton og Tammy Wynette. Hun ble Grammy-nominert hele 18 ganger og vant tre.

«For å komme noen vei må du være først, størst eller annerledes»

Jack White fra The White Stripes produserte Loretta Lynns 42. soloalbum 'Van Lear Rose' som kom i 2004. Han synger også duett med Lynn på én sang og bidrar på gitar, piano, rytmeinstrumenter og koring på albumet som ble et solid comeback for countrylegenden. Hun var 72 år på den tiden og jobbet med 28 år gamle Jack White. Albumet ble nominert til fem Grammy Awards og vant to av dem, for beste countryalbum og beste countrysamarbeid med vokal for «Portland, Oregon» med Jack White.

Loretta Lynn var aktiv helt til det siste. Fjorårets album «Still Woman Enough» beskrev godt hennes ståsted i livet og musikken. Hun kalte albumet «en feiring av kvinnen».

I dokumentarserien «History Of Country Music» (kan streames på NRK), får du historien om Loretta Lynn i episode 5: «Musikk og politikk». Hun har også en birolle i den påfølgende episoden som handler om Charley Pride, datidens eneste svarte countrysangeren. Pride var nominert til Grammy-prisen for beste mannlige countrysanger i 1972 og Loretta Lynn skulle dele ut prisen. Hun hadde fått beskjed om å ta et skritt tilbake hvis han vant, men hun ga ham en klem i stedet. «Du kan ikke la folk fortelle deg hvor du skal stå og hva du skal si, i hvert fall ikke meg», sier hun i filmen.

En beskrivende oppsummering av Loretta Lynns liv og karriere.

Tekst: Kari Meyer / Foto: Per Ole Hagen